

Miljödepartementet

Yttrande över Artskyddutredningens betänkande SOU 2021:51 Skydd av arter - vårt gemensamma ansvar

Jönköpings kommun har av Miljödepartementet beretts tillfälle att yttra sig över den statliga offentliga utredningen *Skydd av arter – vårt gemensamma ansvar* (SOU 2021:51). Jönköpings kommun är oroad över den kraftigt negativa utvecklingen av biologisk mångfald, som jämte klimatförändringen är den globalt största utmaningen som världen står inför. Jönköpings kommun välkomnar därför utredningens ambition att stärka insikten om hur viktig naturen och fungerande ekosystem är för planetens överlevnad, samt att hitta medel för att vända utvecklingen.

Jönköpings kommuns verksamheter kommer att bli berörda av de nya krav som föreslås och vikten av att de kompetenser och resurser som behövs för att möta dessa säkerställs. De pekar också på nyttan av ett landskapsekologiskt perspektiv i underlag för att förebygga en ackumulerad påverkan av mindre insatser som kan förbises i den kommunala planeringen och av dispensgivande myndigheter.

Jönköpings kommun ser positivt på att utredningen fokuserar på markägarens ansvar att upprätthålla rätt kompetens kring de effekter en åtgärd förväntas få på människors hälsa och miljön. Jönköpings kommun noterar att detta även gäller för kommunens eget markinnehav oavsett om skötseln/brukandet lejs bort eller inte, vilket innebär att kommunen behöver säkerställa de resurser som behövs för att klara detta. Jönköpings kommun ser även positivt på förslaget om stärkt skydd för samtliga fågelarter, som i vissa delar kommer påverka kommunen i egenskap av fastighetsägare och utövare av viss tillsyn samt i arbetet med planläggning av mark och vatten då fridlysningsbestämmelserna kan aktualiseras. I vilken utsträckning föreslagna ändringar praktiskt påverkar kommunen får framtiden utvisa då det beror på omfattning av markinnehav, ändamål med mera.

Förslaget att förbjuda äggsamlingar kommer få konsekvenser för till exempel det kommunägda fågelmuseet som drivs av kultur- och fritidsnämnden och för några av skolorna. Jönköpings kommuns bedömning avseende fågelmuseets samlingar, är att det borde räknas med i undantaget som gäller för museer och således borde samlingen få bli kvar. Det är dock oklart i utredningen hur dispensansökan ska gå till och vilken arbetsinsats och kostnader som är kopplat till detta.

Jönköpings kommun instämmer i bedömningen att artportalen är ett centralt verktyg för att underlätta för markägare att tillgodogöra sig den kunskapsnivå som krävs. I dag används artportalen av flera tjänstepersoner i kommunen. Kommunen tillstyrker förslaget att utreda en långsiktig finansiering så att skyddsklassad

artdata inte ska vara förknippad med avgifter för att kunna ses av den som är behörig.

Vidare noterar Jönköpings kommun att många myndigheter ges ett utökat uppdrag att ta fram fakta av olika slag. Vilket är bra, men det viktiga blir hur kunskap förmedlas och tillgängliggörs. Det spelar ingen roll hur många fantastiska underlag som tas fram. Om dessa inte når slutanvändaren kommer de inte till nytta. Det är således av största vikt att lämpliga kommunikationskanaler planeras i uppstartsfasen av ett nytt underlagsmaterial. Det har tidigare funnits ett myndighetsövergripande pilotprojekt ”Samlad fastighetsspecifik information” som tog fram långtgående förslag på hur myndighetsinformation kan nå en fastighetsägare. Det vore önskvärt om projektet (eller liknande) kan återupptas och realiseras.

Gällande livsmiljöunderlagen ställer sig Jönköpings kommun tveksam till nyttan med nuvarande förslags utformning. Olika typer av landskapstäckande underlag har under många olika namn försökts tas fram tidigare. Jönköpings kommun anser att en stor anledning till att många av dem har misslyckats, är att det strandat på grund av svårigheten i heltäckande inventeringsunderlag. Ett heltäckande kunskapsunderlag tenderar också att bli så övergripande, och det kan vara svårt att använda och tillämpa i konkreta fall. Istället för att införa ytterligare en ny typ av kunskapsunderlag – varför inte nyttja arbetet med handlingsplaner för grön infrastruktur och tydligare väva in artskyddsbehov i dessa. Jönköpings kommun anser även att det man bör överväga att ta fram nya nationella inventeringar. Det är till exempel anmärkningsvärt att våtmarksinventeringen där inventeringsdata är uppemot 40 år gammalt, fortfarande i brist på bättre används som underlag. Istället för att lägga resurser på att ta fram heltäckande landskapsunderlag för stora områden som aldrig kommer att vara aktuella för verksamhet och som riskerar att snabbt bli inaktuella och dyra att uppdatera bör man undersöka möjligheten att lägga pengarna på att utveckla ett kunskapscenter där aktuell verksamhetsutövare kan vända sig för att få konkret stöd i aktuell fråga vid aktuell tidpunkt.

Jönköpings kommun ställer sig positiv till den nya grunden för inrättande av biotopskydd, men kommunen är tveksam till miniminivån på 5 ha. Jönköpings kommun anser att biotopskyddsområdet bör utgå från artens behov och förutsättningar i landskapet. Det bedöms inte finnas några direkta kommunala konsekvenser av förslagen i andra delen avseende lagföring av artskyddsrelaterad brottslighet varför dessa tillstyrks.

JÖNKÖPINGS KOMMUN

Ann-Marie Nilsson
Kommunstyrelsens ordförande

Johan Fritz
Stadsdirektör